

ким чином вирішення проблеми життєдіяльності позахисних смуг потребує злагодженої взаємодії та співпраці вчених різних галузей наук для чіткого визначення правового режиму та збереження даних насаджень.

Гоштинар С. Л.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права, кандидат юридичних наук

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ, РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ТА БІЛОРУСІ

Проведення земельної реформи і перехід до ринку нерухомості є невід'ємними складовими розвитку ринкових відносин у країнах пострадянського простору. Це зумовлює необхідність обліку та охорони прав на землю, розвитку фіскальних інструментів (податків, орендної плати), заснованих на фізичних, економічних і правових характеристиках земель, а також правових і економічних механізмів раціонального використання та охорони земель (Гоштинар С. Л. Правове регулювання ведення державного земельного кадастру в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 / С. Л. Гоштинар; Нац. аграр. ун-т. – К., 2008. – 19 с).

Застосування відомостей державного земельного кадастру повинно бути ефективним засобом захисту прав суб'єктів земельних правовідносин, тому особливо актуальним стає закріплене в ч. 2. ст. 34 Конституції України право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля, крім того, ч. 2 ст. 50 Основного закону закріпила за кожним громадянином право вільного доступу до інформації про стан довкілля, а також право на її поширення.

У вітчизняному земельному законодавстві, в ч. 1 ст. 193 Земельного кодексу України державний земельний кадастр визначається як єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах кордонів України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами (Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27).

У ст. 70 Земельного кодексу Російської Федерації від 25 жовтня 2001 року в редакції Федерального закону від 13 травня 2008 року закріплена відсилочна норма, відповідно до якої державний кадастровий облік земельних ділянок здійснюється відповідно до закону «Про державний кадастр нерухомості» (Земельный кодекс Российской Федерации от 25 октября 2001 года № 136-ФЗ // Собрание законодательства РФ. – 2001. – № 44. – Ст. 4147). Таким чином, правове регулювання земельного када-

стру в Російській Федерації здійснюється невіддільно від кадастру інших об'єктів нерухомості, таких як будівлі, споруди, приміщення та об'єкти незавершеного будівництва.

Федеральний закон Російської Федерації «Про державний кадастр нерухомості» від 24 липня 2007 року № 221-ФЗ у ч. 2 ст. 1 визначає державний кадастр нерухомості як систематизовану сукупність відомостей про нерухоме майно, про межі між суб'єктами Російської Федерації, межі муніципальних утворень, межі населених пунктів, про територіальні зони і зони з особливими умовами використання територій та інші передбачені законом відомості (О государственном кадастре недвижимости: Федеральный закон Российской Федерации от 24 июля 2007 года № 221-ФЗ // Федеральный выпуск законодательства от 1 августа 2007 года, № 4428). Натомість в білоруському законодавстві державний земельний кадастр є правовим інститутом земельного права. Відповідно до ст. 1 Кодексу Республіки Білорусь про землю від 23 червня 2008 року державний земельний кадастр визначається як сукупність систематизованих відомостей і документів про правовий режим, стан, якість, розподіл, господарське та інше використання земель, земельних ділянок (Кодекс Республики Беларусь о земле от 23 июля 2008 года [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pravo.by>).

Важливе значення для правової характеристики земельного кадастру має суб'єкт, уповноважений на його ведення. Відповідно до ст. 6 Закону України «Про Державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 року, систему органів, що здійснюють ведення Державного земельного кадастру, становить центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів та його територіальні органи. Відповідальним за ведення Державного земельного кадастру є центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів (Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року // Голос України від 6 серпня 2011 року, № 145).

В російському земельному законодавстві відповідно до ст. 3 Федерального Закону Російської Федерації «Про державний кадастр нерухомості» від 24 липня 2007 року № 221-ФЗ, кадастровий облік і ведення державного кадастру нерухомості здійснюється федеральним органом виконавчої влади. Таким органом є Федеральна служба державної реєстрації, кадастру та картографії, що діє на підставі Положення, затвердженого постановою уряду Російської Федерації № 457 від 1 червня 2009 року (О Федеральной службе государственной регистрации, кадастра и картографии: постановление правительства Российской Федерации № 457 от 1 июня 2009 года [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://base.consultant.ru>).

Білоруський законодавець в ст. 84 Кодексу Республіки Білорусь про землю закріпив, що ведення єдиного реєстру адміністративно-територіальних і територіальних одиниць Республіки Білорусь, реєстру

цін на земельні ділянки, реєстра вартості земельних ділянок та реєстру земельних ресурсів Республіки Білорусь здійснюється у порядку, установленому Державним комітетом з майна Республіки Білорусь (Кодекс Республіки Беларусь о земле от 23 июля 2008 года [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pravo.by>). Отже, не дивлячись на те, що у минулому Україна, Російська Федерація та Білорусь перебували в єдиному правовому просторі, кожна із зазначених країн обрала свій власний шлях регулювання земельно-кадастрових відносин.

Юрескул В. О.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права, кандидат юридичних наук

ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ПЕРЕСТОРОГИ ДО ГЕНЕТИЧНО ЗМІНЕНИХ ОРГАНІЗМІВ

З метою захисту довкілля більшість країн світу використовує принцип перестороги, закріплений у Декларації Ріо-де-Жанейро з навколишнього середовища і розвитку від 14 червня 1992 року. Принцип 15 Декларації передбачає, що у тих випадках, коли існує загроза серйозних або незворотних збитків, відсутність повної наукової певності не повинна використовуватися в якості приводу або причини для відстрочки прийняття економічно ефективних заходів для запобігання погіршенню стану навколишнього середовища.

Сутність принципу перестороги полягає у тому, що якщо існує підозра, що певні дії можуть мати негативний вплив на навколишнє середовище, то краще не робити цих дій зовсім, ніж чекати, коли наукові дослідження доведуть причинний зв'язок між даними діями і негативними наслідками для навколишнього середовища. Заходи, засновані на принципі перестороги, мають бути пропорційні рівню захисту навколишнього середовища, недискримінаційними в їх застосуванні, повинні відповідати прийнятим заходам в цій царині, а також має існувати можливість перегляду цих заходів у світлі нових наукових даних.

Прикладом застосування даного принципу у законодавстві Європейського Союзу слугувала Директива 98/81/ЄС про використання генетично змінених мікроорганізмів від 26 жовтня 1998 року. У ст. 5 Директиви передбачалось, що у разі сумніву в класифікації мікроорганізмів як генетично змінених чи ні, слід застосовувати більш суворий захисний підхід – за винятком тих випадків, коли наукові дані виправдовують застосування менш суворого підходу. Чинна Директива 2009/41/ЄС про обмежене використання генетично модифікованих мікроорганізмів від 6 травня 2009 року. У ч. 2 ст. 4 передбачено, що держави-члени забезпечують застосування усіх заходів, необхідних для уникнення негативних впливів на людське здоров'я та довкілля, які можуть виникати внаслідок